

S SEJE IZVRŠNEGA SVETA

Vprašljivo poslovanje v nekaterih naših organizacijah združenega dela

Skoraj vse preteklo leto še posebno pa v drugem polletju skorajda ni bilo seje viškega izvršnega sveta, na kateri člani ne bi obravnavali »prošenj« delovnih in temeljnih organizacij v naši občini za dovoljenje za povečanje mase za izplačilo osebnih dohodkov zaposlenih – seveda za povišanje preko 16 ali 18 odstotkov, kot to določa resolucija. Obrazložitve so bile različne, nekatere prošnje utemeljene s sprejemljivimi razlogi, druge s takimi, ki jih člani izvršnega sveta nikakor niso mogli upoštevati in jim ugoditi.

Kadar govorimo o teh stvarih, lahko zavzamemo dve povsem različni stališči. Kot delavci v združenem delu bi se morali zavzemati za čim boljše poslovanje delovne organizacije in s tem za to, da čim več denarja v delovni organizaciji ostane; če pa gledamo to s človeškega stališča – kot družinski člani, starejši, zakonci, občani, ki bi radi iz meseca v mesec živeli brezskrbno in brez računanja ali si lahko privoščimo to in ono, bi želeli imeti čim višje osebne dohodke.

Ob tem pa se je treba zamisliti nad ravnanjem v posameznih temeljnih ali samostojnih organizacijah združenega dela. Gre namreč predvsem za to, da so ponekod z dovoljenjem drugod brez njega, preskočili okvire dogovorov o delitvi osebnih dohodkov, medtem ko so v nekaterih delovnih sredinah ostali v dogovorjenih okvirih, čeprav bi na osnovi rezultatov dela in poslovanja lahko osebne dohodke zvišali preko sprejetih 16 ali 18 odstotkov brez težav.

Vedno bolj očitno je, da bodo v stabilizacijskem obdobju ostale le tiste delovne sredine, kjer je delo in poslovanje neoporečno, medtem ko je marsikje že jasno, da tudi v prete-

klih letih ni bilo vse tako, kot bi moralo biti in so nepravilnosti »prišle na dan« šele pri zaostrenih pogojih poslovanja in dela.

Tako lahko še v okviru načelnih pogovorov o delu v posameznih organizacijah združenega dela postavljamo nekatera vprašanja, ki so za delo v prihodnje še kako pomembna. Tako je na primer eno od pogostih to, da se morajo nekatere organizacije združenega dela postaviti na lastne noge v pravem pomenu besede ali natančneje – poslovati s kar največjim deležem lastnih sredstev. Povedati moramo namreč, da je v naši občini kar precej takih, ki poslujejo le z nekaj deset odstotkov lastnih sredstev – ali pa še to ne. To pa je seveda slaba perspektiva za delo v prihodnjih letih.

V kar najkrajšem času morajo »spraviti v red« poslovanje tudi tiste organizacije združenega dela, ki se nikakor ne morejo prebiti na zeleno vejo in je bežen pregled števk dokaz, da nekaj ni tako, kot bi moralo biti.

Zakaj premoženje v skladiščih?

Ob tem pa je treba omeniti še to, da je nekaj delovnih organizacij zelo samozavestnih pri navajanju posameznih števk, ki zadevajo njihovo »premoženje« in težko je prezreti, da je v skladiščih »shranjenega« precej denarja – veliko več kot prejšnja leta. Kar samo se postavi vprašanje, zakaj tako. Razloga sta lahko dva. Prvi je ta, da določenih izdelkov ni mogoče prodati zato, ker je povpraševanje majhno; drugi pa je, da morda izdelki niso tako dobri, da bi jih kupci želeli kupiti – in jih poiščejo raje drugje.

Pa se povrnimo na začetek k nedovoljeno visokemu povišanju osebnih dohodkov. Člane

komiteja za gospodarstvo in družbeno planiranje pri naši občinski skupščini je več kot zbudila v oči številka, da so v delovni organizaciji Ars inženiring v prvih devetih mesecih lani povišali osebne dohodke za 46 odstotkov. Ker pa se je v tem obdobju število zaposlenih zmanjšalo za 10 odstotkov (na osnovi delovnih ur za 7 odstotkov) se je v resnici povišal poprečni osebni dohodek na zaposlenega kar za 57 odstotkov – od predlanskih 7.647,70 dinarjev na lanskih 11.992,57 dinarjev. Ob tem je za samo poslovanje delovne organizacije zanimiva številka, da predstavlja 49 odstotna porast sredstev za bruto osebne dohodke kar 80 odstotkov čistega dohodka te delovne organizacije.

Pri komiteju za gospodarstvo in družbeno planiranje so zapisali: »Kazalci uspešnosti poslovanja nam kažejo naslednjo sliko – celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi je v devetmesečnem obdobju v primerjavi z letom poprej porasel za 11 odstotkov, ustvarjeni dohodek v primerjavi s številom zaposlenih za 45 odstotkov, medtem ko je rentabilnost padla za dva odstotka.« Končni račun pokaže, da je dogovor o izplačilu osebnih dohodkov prekoračen le za nekaj odstotkov, vendar je osnova za ta korak zelo vprašljiva. Samo podatek: akumulacija v primerjavi s poprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi je namreč od predlanske nižja kar za 18 odstotkov.

Vprašljivo poslovanje pod drobnogledom

Ob te podatke pa lahko postavimo nekatere druge delovne in temeljne organizacije združenega dela, kjer bi na osnovi odstotkov lahko

prav tako našli kršitelje, medtem ko realne številke kažejo drugačno sliko. Seveda pa se v teh primerih lahko vprašamo, zakaj je poslovanje tako – lahko rečemo – slabo. V delovni organizaciji KIP so namreč v devetih mesecih lani ustvarili le za en odstotek večji dohodek kot v enakem obdobju leta 1979, prav tako malo so se povečala tudi sredstva, razporejena za čisti dohodek. Za bruto osebne dohodke so namenili 24 odstotkov več kot leto poprej, za skupno porabo so namenili 35 odstotkov več denarja. Ob tem pa moramo povedati podatek, da so predlani v DO KIP razporedili za akumulacijo 31,5 odstotka, lani pa le 15 odstotkov, medtem ko so za poslovni sklad dali kar 57 odstotkov manj denarja kot leta 1979. Res pa je, da se je rentabilnost zvišala za okrog štirikrat.

Za primerjavo s prej omenjeno delovno organizacijo naj povemo, da so v DO KIP res povečali osebne dohodke za 21 odstotkov (zaposlenost se je zmanjšala za štiri odstotke), vendar še zdaleč ne dosegajo številke v prejšnji delovni organizaciji. Poprečni mesečni dohodek je namreč v devetih mesecih lani znašal 6.721 dinarjev (poprečni OD v gospodarstvu v naši občini je bil lani preko 9.000 dinarjev).

Lahko bi našli še nekaj delovnih in temeljnih organizacij združenega dela, kjer so rezultati poslovanja podobni ali še slabši – seveda v devetih mesecih lanskega leta. Povsem jasna bo slika šele po zaključnih računih, že sedaj pa je na dlani to, da bodo morali ponekod kar precej »pljuniti v roke«, če bodo hoteli ustvariti toliko, kolikor bodo potrebovali za poslovanje in delo brez zaprek in težav.

MOJCA KAUCIČ

Kdo je krivec za hladne radiatorje sredi zime?

V stolpih na Tomažičevi 36 do 42 je 106 stanovanj s skupno površino nekaj nad 4000 kvadratnih metrov. Od lani sodijo v krajevno skupnost Stane Sever. Že dvanajst let si prizadevajo, da bi izboljšali svoje centralno ogrevanje, pa je iz leta v leto slabše. Te dni drgetajo pri 15 stopinjah Celzija. Med njimi so mnogi starejši občani, nekdanji udeleženci NOB in mamice z majhnimi otroki. Kurilni odbor je zato 13. januarja pripravil sestanek vseh stanovalcev, predstavnikov Historja (ki opravlja kurilne storitve), Staninvesta in kurjačev.

»Dodatek k pogodbi za letošnje kurilno sezono, ki vsebuje cene storitev in višino akontacije, še ni podpisan. Bistven vzrok je v tem, da mestni komite za preskrbo, cene, gostinstvo in turizem še ni potrdil naše cene za kurjača. Pred njim jo morajo namreč potrditi stanovanjske skupnosti vseh ljubljanskih občin. Pričakujemo, da bomo imeli marca letos že odobreno ceno,« je dejal Tine Kronegar iz Historja. Premog namenjen kurjenju prihaja neredno in je nekvaliteten. Kljub temu, da ima Histor s Kurivoprodajo letno pogodbo o redni dostavi kurjave, morajo le to še vsakič posebej naročiti. Za naročila pa neorganizirano skrbijo vsi: od kurilnega odbora, stanovalcev, do Historja.

Vzroki za hladne radiatorje pa ne tičijo le v kurjavi. Kurilnica, ki je dotrajana, trenutno deluje le z eno črpalko (druga je pokvarjena), na popravilo enega izmed kotlov čakajo že več kot mesec dni, kurjači ni strokovno usposobljen... Pred dvanaj-

stim leti je Tehnograd v nove prostore montiral stare naprave za ogrevanje. Rešitev naj bi bila le začasna. Kasneje naj bi se stolpiči priključili osrednji kurilnici v novozgrajeni soseski VS 4. Tehnograd je šel v stečaj, njegovo dediščino pa je prevzelo SGP Grosuplje. Le to je na osrednjo kurilnico (ki so jo plačali stanovalci v ceni stanovanj) priključilo tudi ogrevanje svojih bližnjih delovnih prostorov (ki pa so v drugi KS). Ob tem trdi, da ni dolžno poskrbeti za ogrevanje Tomažičeve 36 do 42.

Menda te obveznosti ni prevzelo ob »dodajanju« Tehnograda. Prevzelo pa je nadaljevanje izgradnje soseske VS 4. Da bi bila mera polna in njihova samovolja dovolj velika, zahtevajo okoli 4 milijone dinarjev od stanovalcev Tomažičeve za priključitev na osrednjo kurilnico. S tem denarjem naj bi financirali izgradnjo lastne kurilnice za svoje obrate. Pogovori o tem so stekli 19. januarja lani na stanovanjski skupnosti Vič-Rudnik. Do danes pa se ni so premaknili z mrtve točke.

Stanovalci so, da bi jim bilo toplo, sami spravili kurjavo v kurilnico.

Zanimiv je podatek, da načrtov za kurilnico, ki propada, ni nikjer v Ljubljani. Pa vendarle je moral Tehnograd za soglasje oddati dokumentacijo na številne upravne organe. Zanimiva je tudi kopija katastrskega načrta z dne 31.8.1979 kjer bloki Tomažičeva 36 do 42 sploh niso vrisani. »So zgrajeni »na črno« in nas morda lahko celo porušijo?« se sprašujejo stanovalci.

Stanovalci grozijo, da akontacij za kurjenje ne bodo več plačevali. Za 48,8 kvadratnih metrov površine morajo mesečno, na primer, nakazati 634 din na zbirni račun hišnih svetov SSS občine Vič-Rudnik. Žal je uresničitev grožnje nemogoča, saj jim Histor lahko preprosto dokončno zapre radiatorje.

Zgodba zase so kurjači. Jeseni so stanovalci očistili in prebelili kurilnico. Danes je znova zanemarjena in v njej je vse od kavčev do vojaške uniforme in opreme. Namesto kurjača so morali stanovalci v soboto in nedeljo 10. in 11. januarja sami spraviti premog in drva v skladišče kurilnice. Ko so kurjaču, Slavecu Špndju, predlagali, da bi radiatorje segrel ob 6. uri zjutraj, je le ta preprosto izjavil: »Zaradi vas ne bom vstajal ob treh. Najdite si drugega kurjača.« Dan za tem je bilo v stanovanjih le 14 stopinj Celzija, radiatorji pa so se segreli šele ob 10. uri dopoldne. Kurjač tudi nima ustrezne izobrazbe, čeprav stanovalci v ceni plačujejo KV delavca. Tine Kronegar, Histor: »Kurjač 19. januarja odhaja na tečaj, da bo nato lahko opravil izpit.« Za 182 ur prisotnosti (ne pa tudi dela) mesečno dobiva skozi vse leto 6620 din. Stanovalci menijo, da je to premalo, seveda, če bi bila kvaliteta kurjenja boljša.

Na sestanku so se s predstavniki Historja in Staninvesta, sektor Vič, sicer dogovorili, da se bo stanje kmalu izboljšalo. Zagotovili, da bo res tako, pa ni bilo in stanje se doslej še ni spremenilo. Stanovanja so še vedno hladna. Bo o tem problemu spregovorila tudi kakšna družbenopolitična organizacija, izvršilni organ občine ali krajevna skupnost Stane Sever?

IVO BREČIČ